

Platvormitöö levik suurendab haavatavust Eesti tööturul

Platvormitöö on digitaalse töövahendusplatvormi kaudu leitud töötste tegemine erinevatele klientidele. Enim tuntud platvormitöö tüübid on sõidujagamine, kulleriteenus, aga ka IT-töö ja graafiline disain veebiplatvormidel.

Autor: Arenguseire Keskus

Digiplatvormide vahendatud töö on Eestis ulatuslikult levinud, kuid peamiselt tehakse seda lisatööna. Platvormitöö võib olla nii koha- kui ka veebipõhine ning väheseid või spetsialiseerunud oskusi eeldav.

Viimase kolme aasta jooksul on suurenenud aeg-ajalt platvormitööd tegevate inimeste hulk – vähemalt kord kuus teeb platvormitööd ligi 100 000 inimest. Iganädalasel teeb Eestis digiplatvormide vahendusel töid ligi 56 000 inimest ehk 7% tööealisest elanikkonnast.

Platvormitööst teenitava tulu osakaal on märkimisväärne

Suurem osa platvormitöö tegijatest tegeleb kulleriteenuste, sõidujagamise ja erinevate töödega teiste inimeste kodudes (nt ehitustööd, remont, aiatööd, lapsehoid). Seega on Eestis tehtav platvormitöö praegu üsna kohaliku iseloomuga, kuigi suured töövahendusplatvormid pakuvad töötajatele võrdlemisi lihtsat juurdepääsu ka globaalsele tööturule.

Ainus sissetulekuallikas on platvormitöö 4,4% regulaarsete platvormitöötajate jaoks (umbes 2500 inimest) ning vähemalt poole sissetulekust moodustab platvormitöö 18,7% regulaarsete platvormitöötajate jaoks (umbes 10 500 inimest). Vähemalt kord aastas platvormitööd teinute seas (20,2% tööealisest elanikkonnast ehk umbes 161 000 inimest) moodustab platvormitööst saadav tulu keskmiselt 18,4% kuu netosissetulekust.

Platvormitöötajad teenivad alla Eesti keskmise

Digiplatvormide vahendusel töötavate inimeste sissetulek on Eesti keskmisest madalam. Platvormitöötajate keskmine igakuine netosissetulek kõikide sissetulekuallikate

Millist platvormitööd tehakse?

Joonis 1. Platvormitöö tüübid regulaarsete platvormitöötajate seas 2018 vs. 2021 (%)
Allikas: Arenguseire Keskus

peale kokku on 1017 eurot, mis jääb alla sama ajavahemiku Eesti keskmisele netopalgale – 1255 eurot.

Platvormitöötajal lasub vastutus oma sotsiaalkaitse korraldamise eest

Platvormitöö parem regulatsioon ja maksumine on tööviisi uuenduslikkuse tõttu suureks küsimuseks väga paljudes riikides. Eestis on platvormitöötajate sotsiaalkaitse üheks lahenduseks seni peetud ettevõtluskontot (füüsilisest isikust kauba müüjale või teenuse osutajale kohalduv lihtsustatud maksurežiim koos ravikindlustuse võimalusega).

Samas kasutab ettevõtluskontot praegu üksnes 2% platvormitöötajatest, mis võib viidata nii vähesele teadlikkusele kui ka ettevõtluskonto ebasoodsatele tingimustele. Riigil puudub täpne ülevaade platvormitöö tegijatest ja nende makstud maksudest ning platvormitöötajal enesest lasub vastutus oma sotsiaalkaitse korraldamise eest, aga sageli ta seda pigem ei tee.

Seega maksab odava platvormitöö pikas plaanis kinni maksumaksja, kui sotsiaalkindlustuseta inimesel on vaja näiteks tervishoiuteenust. ■

Keskmine regulaarne platvormitöötaja

- on noorem, kui on elanikkonna keskmine vanus (enim platvormitöötajaid on 25–44aastased);
- elab suures tömbekeskuses, kõige sagedamini Ida-Virumaa linnades, Tallinnas või Tartus;
- on suurema tõenäosusega mees (51,4% mehed ja 48,6% naised).

Platvormitöötajate haridustase on sarnane kogu elanikkonna haridustasemega – suurem osa (54,7%) platvormitöötajatest on keskharidusega (valimis keskmiselt 55,8%), 15,1% on põhiharidusega (keskmiselt 14,1%) ning 30,2% on kõrgharidusega (keskmine on 30,1%).

Töö avalikus sektoris: kujunda jätkusuutliku innovatsiooni tulevikku!

Autor: Margus Õun, Elroni liikluskorraldusjuht

Avalikku sektorit kujutatakse tihti kui iganenud ja bürokraatlikku maailma, mis justkui vastandub era- või idusektori uuendusmeelsusele ja paindlikkusele. Tegelikkus aga ei vasta kindlasti sellele kujutuspildile ning hea tõestus sellele on Elron, kes on suunanud oma tegevuse fookuse ühistranspordi jätkusuutlikule arendusele.

Kas sind kõnetab rohelisem tulevik?

Rongiliiklus on vaieldamatult üks rohelisemaid transpordiliike ja jätkusuutlik valik nii lühemateks kui pikemateks Eesti-sisesteks reisideks. „Kõik Elroni elektrirongid kasutavad 2021. aastast vaid rohelist energiat ning ka meie uued rongid saavad olema just keskkonnasõbralikud elektrirongid,“ selgitab Elroni liikluskorraldusjuht ja Taltech'i vilistlane Margus Õun, viidates veelgi rohelisemale tulevikule. Taastuvenergia põhine rongiühendus aitab vähendada süsiniku jalajälge ning täita Eesti ja Euroopa Liidu taastuvenergia osakaalu suurenemist transpordisektoris. Elron allkirjastas 2022. aasta detsembris Škoda Grupiga lepingu uute rongide ehituseks ehk 2027. aastaks täieneb rongipark veel kümne kahesüsteemse elektrirongiga, mis tähendab, et veeremipark suureneb üle 40%.

Just sellist jätkusuutliku transpordi tulevikku ongi vaja hakata nüüd ellu viima. „Ettevõtte kasvamine ja arenemisega seoses vajame lähiaastatel tööjõudu nii inseneeria, elektrifitseerimistehnika kui ka majandusvaldkonnast – inimesi, kes aitaks ette valmistada üleminekuperioodi diiselrongidelt elektri peale,“ kirjeldab Õun võimalusi, mida uute rongide tulek Elronile toob. „Liikluses üldse ja raudteel eriti on ohutus absoluutselt prioriteediks ning juba täna otsime me oma meeskonda ohutus- ja kvaliteedispetsialisti,“ lisas Õun.

Avaliku sektori kindlus erasektori innovatiivsusega

Elroni töötajad on ettevõttesiseses rahulolu-uuringus välja toonud, et nad väärtustavad oma töö juures stabiilsust ehk kindlust ning kaasnevaid hüvesid ja head töö- ja eraelu tasakaalu. Vastandina sellele võib tuua ülemaailmsetes ebakindlates majandusoludes oleva töö, mis alustavates ettevõtetes on ettearvamatum ja mille töötajad ei pruugi saada sarnaseid hüvesid. Lisaks stabiilsusele pakub töö avalikus sektoris ka võimalust panustada ühiskonna toimimise ja arengusse ning töötada asjade kallal, mille mõju on käegakatsutav.

Avalik sektor on üha enam muutumas innovatsiooni keskuseks, kus aina rohkem ettevõtteid võtab kasutusele uusi tehnoloogiad ja loovaid lahendusi. „Pannes üha rohkem rõhku jätkusuutlikkusele, vajame töötajaid, kes samastuvad ettevõtte missiooniga ning aitavad kaasa reaalse muutuse elluviimisele,“ räägib Elroni liikluskorraldusjuht. Elronis töötamine annab võimaluse oma oskusi arendada ja anda ka tähenduslik panus ühiskonda.

Avalikus sektoris töötamine pakub võrreldaval tasemel innovatsiooni ja väljakutseid nagu idufirmas töötamine, kuid lisaväärtustena annab ka stabiilsuse ja võimaluse mõjutada rohkem ühiskonda. Kui otsid tähendusrikast karjäärivõimalust, siis mõtle julgelt praktikale või tööle just Elronis. ■

■ Aastaks 2027 suureneb Elroni rongipark rohkem kui 40% ehk veeremipark suureneb 38-lt rongilt 54-le, mis võimaldab reisijaid palju paremini teenindada ja sõidugraafikuid tihendada.

■ Uued rongid on 3-vagunilise koosseisuga kogupikkusega 83,18 meetrit (võrdluseks – praeguste 4-vaguniliste rongide pikkus on 75 meetrit). Rongides on laiemad sisenemisalad, rohkem ruumi ratastele ja lapsevankriga reisijatele. Samuti on märgistatud kohad ratastoolis reisijatele. Uutes rongides on kõik istekohad nummerdatud ning lisaks on eraldi söögi- ja joogi ala meelepäraste suupistete ja kuumajooi soetamiseks.

■ Kokkulepitud ajakava kohaselt jõuab esimene Škoda rong Eestisse 2024. aasta esimeses kvartalis ning siis alustatakse selle seadistamise ja testimise. Esimene uus rong läheb liinile 2024. aasta detsembris.

■ Kiirused kasvavad. Seoses Eesti Raudtee infrastruktuuri uuendustöödega on plaanis kiirused tõsta osadel lõikudel kuni 160km/h.